

mai e și bine jucat este perfect. Cine a lucrat cu domnul Dabija știe că nu se pierde niciun moment. Chiar când nu ai nimic de făcut, nu poți să nu fii acolo, nu ai cum să nu participi! Are atâta tact și are o personalitate atât de frumoasă și puternică încât nu ai cum să nu-ți dorești să lucrezi cu dânsul!" (Cezar Antal, actor, Teatru Tineretului, Piatra Neamț)

„Spectacolul acesta a însemnat foarte mult pentru mine. A fost o mare bucurie. Rolul pe care îl interpretez este al povestitorului, având funcția unui comentator al faptelor. Domnul Dabija este un bun strateg care a știut foarte bine să treacă peste dificultăți, cu atât mai mult în cazul unei piese de genul acesta care se construiește, în care nu se vine direct cu un text. La început, ai impresia că lucrurile sunt tulburi, că totul se construiește pe umerii și părerile fiecăruia, dar, e clar, rezultatul e de mult gândit și el știe foarte bine să te ducă acolo unde vrea. Este minunat că asta nu anulează nici un moment libertatea actorului" (Dragoș Ionescu, actor, Teatrul Tineretului, Piatra Neamț)

„La prima întâlnire nu prea înțelegeam ce vrea de la noi. Vorbea despre un spectacol în care să fie inserții din povestea clasică cu comentarii teatrale contemporane. Mi s-a părut o provocare, fiindcă a fost o muncă de echipă în care este nevoie de aceeași energie din partea tuturor pentru a susține tot spectacolul. E un lucru foarte important să fii susținut și să-i susții pe ceilalți. Are un farmec excepțional, toți eram fascinați de el și de poveștile lui, de felul în care le spunea... dar și de cinismul lui: ne punea la punct în situații care erau foarte dureroase pentru noi, dar o făcea cu atâta sinceritate și adevăr încât nu aveai cum să te superi!" (Nora Covali, actriță, Teatrul Tineretului, Piatra Neamț)

Bacău

Andreea CĂPITĂNESCU:

„Ne propunem să promovăm tinerii coregrafi români într-un context internațional”

Andreea Căpitănescu a absolvit Liceul de Coregrafie „Floria Capsali” (1999) și UNATC „I.L.Caragiale” – Facultatea de Teatru, secția Creație Coregrafică (2004), clasa conf.univ.dr. Raluca Ianegic. În 2006, a absolvit masterul „Regia Spectacolului Contemporan” și a primit bursa de participare „danceWEB”, pe durata festivalului „ImpulsTanz” (12 iulie–16 august) Viena. În 2006–2007 Andreea Căpitănescu a participat în calitate de dansator în proiectul european „Migrant Body”, organizat de Fundația Proiect DCM. Din 2003, conduce ateliere de dans contemporan în cadrul unor programe și ateliere de dans organizate de Pro-Helvetia, UNESCO, Centrul Național al Dansului București.

Creații coregrafice:

2006 – Da, sigur...mai vedem (scurt-metraj de dans 4', TVR Cultural–Kinetika 2, realizator Bogdana Pascal)

2006 – „interior exterior”, solo realizat în urma rezidenței artistice din cadrul programului ArtistNe(s)t

2005 – REW (scurt-metraj de dans 4', TVR Cultural – Kinetika, realizator Bogdana Pascal),

În Tăcere (2005, „eXplore dance festival“, Teatrul Odeon, Teatrul Nottara; 2006 Centrul Național al Dansului București), Alternative (2005, ArCuB – „Săptămâna muzicii contemporane“),

2004 – ROUTin (Teatrul Nottara, Studioul Casandra, București)

În 2004 a primit „Premiul pentru cea mai bună coregrafie“ – Gala Absolvenților UNATC „I.L.Caragiale“, pentru spectacolul ROUTin. Andreea Căpitănescu este Director Artistic și membru cofondator al asociației culturale ArtLink. În anul 2007, Andreea Căpitănescu este Director Artistic al „eXplore dance festival“ – Festival Internațional de Dans Contemporan pentru Tineri Coregrafi, ediția a II-a.

Gina Șerbănescu: *Cum s-a născut Festivalul „eXplore“, acum doi ani?*

Andreea Căpitănescu: În 2004, tocmai absolvisem facultatea și căutam un spațiu în care să îmi prezint lucrarea de diplomă, respectiv un teatru, pentru că nu exista Centrul Național al Dansului și, de fiecare dată când îți doreai să prezinți o lucrare, trebuia să bați pe la ușile teatrelor. Atunci, împreună cu colega mea Cătălina Gubandru, cu sprijinul doamnei Raluca Ianegic, am mers la Teatrul Nottara și am solicitat spațiu, aflând că în acea perioadă aveau un proiect în care prezentau și lucrări din afara repertoriului teatrului, respectiv spectacole de muzică, dans, literatură. Având un spectacol cu cinci interpreți, trebuia să gasesc și o finanțare pentru onorarii... Am aplicat atunci la Programul Cultural Elvețian – *ProHelvetia* și am solicitat banii necesari pentru onorariile artiștilor. În același an, în decembrie, am prezentat piesa la „Nottara“, iar după spectacol, Gabriela Tudor, director la *ProHelvetia*, mi-a făcut cunoștință cu Miki Braniște, care tocmai se întorsese de la Lyon, după un master de management cultural și lucrase pentru Bienala de dans de la Lyon ca stagiar. Miki era hotărâtă să rămână în România, să fie coordonator de proiecte, nu neapărat numai în dans, dar îi plăcuse ce făcuse la Lyon în bienală. Apropo de necesitatea unui spațiu pentru a prezenta lucrările, din discuțiile noastre s-a născut ideea Festivalului Internațional *eXplore dance*, care să vină în întâmpinarea tinerilor coregrafi ce căutau o modalitate de a se face vizibili în România și în străinătate. Mulți dintre ei erau invitați deja în străinătate la festivaluri, dar în România erau foarte puțin cunoscuți sau deloc. Astfel, împreună cu Oana Ioniță, care se ocupa la momentul respectiv de PR, am fondat *Asociația Artlink* într-un timp foarte scurt, presate fiind și de un motiv foarte practic – trebuia să fim persoană juridică pentru a organiza festivalul, pentru a putea încheia toate contractele necesare, cu Teatrul Odeon și artiștii invitați. Eram foarte motivate și entuziaste, mai ales că în România nu exista un eveniment similar...

G.Ș.: *Știm că tema de acum doi ani a fost „feminitatea“...*

A.C.: Nu am ales ca temă feminitatea ca atare, ci ne-am propus să realizăm un focus special asupra tinerelor coregrafe din România, pentru că la momentul respectiv, dacă întrebai pe cineva despre dansul contemporan din țara noastră, menționau numai coregrafi. Există de-acum o generație matură compusă în mare parte din bărbați, dar împreună cu Miki am observat că o generație tânără (între 20 și 30 ani), alcătuită în majoritate din fete, deși necunoscută publicului și chiar comunității dansului, începuse să se formeze, lucrând în mod constant, și ne-am gândit astfel să creăm cadrul necesar pentru a le oferi o mai mare vizibilitate.

G.Ș.: *Cine a rămas în peisajul nostru coregrafic dintre tinerele care s-au afirmat atunci?*

A.C.: Majoritatea au rămas: Cătălina Gubandru, Alexandra Pirici, Mădălina Dan, Iuliana Stoianescu, subsemnata, deși am cam ieșit din peisaj...

G.Ș.: *Eu cred că ai reintrat în peisaj prin proiectul „Migrant Body”, cel puțin ca interpretă... Pe de altă parte, alegând să mergi pe linia manageriatului cultural, se impun și sacrificii...*

A.C.: Da, e drept, anul trecut însă, pentru că nu s-a ținut, am avut proiecte personale și rezidențe, de exemplu la Bacău (ArtistNe(s)t), danceWEB Viena și Migrant Body...

G.Ș.: *Hai să evaluăm ce s-a întâmplat anul acesta la eXplore. Tema a fost identitatea și spectacolele au fost foarte diverse. Se observă că în genere, în festivaluri, se caută o linie conceptuală unică. La nivel conceptual, „eXplore dance festival” a fost unitar, pentru că toate spectacolele tratau identitatea. La nivel de limbaj coregrafic, spectacolele au fost foarte diferite.*

A.C.: Ceea ce ne-am dorit într-adevăr a fost ca spectacolele să aibă în comun tema aleasă. Diversitatea spectacolelor a fost și ea un obiectiv important, în încercarea de a oferi publicului o paletă cât mai largă de opțiuni estetice și de identitate artistică.

G.Ș.: *Ar trebui să facem o diferențiere. Care au fost spectacole aplicante, care au fost spectacole invitate?*

A.C.: Invitații în festival au fost Miguel Gutierrez, Keren Levi și Ugo Dehaes, Cosmin Manolescu și Kassen K. Deși Kassen K a aplicat, a avut până la urmă statut de invitat, pentru că această companie este deja cunoscută în Franța.

G.Ș.: *Câte aplicații au fost?*

A.C.: În jur de 70, din foarte multe țări, am avut aplicații inclusiv din India. Numărul mare de aplicații s-a datorat faptului că am trimis apelul la candidaturi pe cât mai multe canale de promovare, prin centrele culturale străine și partenerii noștri din rețele internaționale...

G.Ș.: *Dacă aș fi un tânăr artist și aș fi conștient de talentul meu, cum probabil este (și sper să fie!) Matija Ferlin, pe care l-ați avut în Festival cu piesa „Sad Sam”, aș aplica într-un loc care să însemne realmente ceva pentru cariera mea. Probabil că cei care au aplicat s-au informat despre voi și au considerat că prezența în festivalul organizat de voi contează pentru următorul pas în cariera lor.*

A.C.: Important mi se pare să joci, să îți prezinți spectacolul, să fii pe scenă. Faptul că am cunoscut personal înainte de festival unii dintre artiștii invitați a fost foarte important, iar la finele festivalului mi-am dat seama ce relații diferite se creează cu artiștii pe care îi inviți cunoscându-i personal dinainte și artiștii pe care îi selectezi fără să îi cunoști personal. Mai ales datorită timpului foarte scurt pe care aceștia îl petrec în cele din urmă în București, 2–3 zile... Cu siguranță au fost interesați să vină în România pentru că nu știau mai nimic despre dansul contemporan de aici. Faptul că au aflat de un festival de dans contemporan din București a fost o noutate și au venit, bineînțeles, ca să-și prezinte creația, dar și din dorința de a cunoaște comunitatea dansului de aici.

G.Ș.: *Totuși, insist că a existat ceva și din statutul Asociației „Artlink” care i-a stimulat pe artiști să vină. Voi sunteți acum parteneri la Balkan Dance Platform, care am putut vedea ce amplasare a luat anul acesta, așa că aveți totuși o vizibilitate internațională care i-a stimulat pe unii artiști.*

A.C.: Da, este adevărat că în doi ani de la înființarea „ArtLink” am reușit să avem parteneri străini, să intrăm în rețele internaționale de dans contemporan, iar din 2008 vom începe proiecte europene multianuale cu o parte dintre ei. Este un semn bun, care ne bucură mult, pe de altă parte este și o responsabilitate foarte mare care vine foarte repede...

G.Ș.: *Eu am tot auzit vorbindu-se despre o criză a dansului românesc...Dar, totuși, anul acesta am avut evenimente, festivaluri (mă gândesc numai la „Sibiu Dans 2007”, „Restart” și apoi „eXplore”). Nu vorbesc acum despre valoarea lor. Dar se întâmplă tot timpul evenimente în dans la noi, fie că e vorba de workshopuri, dezbateri sau spectacole. Eu zic că intrăm într-o normalitate și chiar dacă unele spectacole sunt slabe, nu trebuie să ne alarmăm...Este adevărat că asociația „Artlink” dorește să transforme festivalul „Explore” într-un eveniment anual?*

A.C.: Da, dorim acest lucru, sperăm să găsim și resursele financiare necesare... De exemplu, pentru festivalul din 2007, organizarea a început în octombrie 2006. Cu exact un an înainte, am început să pregătim dosarele de aplicații, cererile de finanțare, etc. Din punct de vedere organizatoric și financiar e foarte dificil, pentru că nu avem încă îndeajuns de multe structuri care să sprijine un festival internațional de dans.

G.Ș.: *Eu cred că, dacă voi îl faceți și în 2008 și vă iese, probabil va deveni important și pentru instituții să vă ajute, la un moment dat, voi puteți impune ritmul...*

A.C.: Ne-am gândit că un festival anual se bucură de o vizibilitate constantă, iar prin organizarea „eXplore dance festival“, coregrafii români vor deveni mai interesați să producă lucrări pe care să le prezinte în cadrul internațional al festivalului, iar partenerii noștri și sponsorii vor fi interesați de o colaborare ce se bucură de succes în rândul publicului și de vizibilitate.

G.Ș.: *Câți români au aplicat?*

A.C.: Din România am primit în jur de 8 aplicații...

G.Ș.: *În raport cu interesul internațional, mi se pare puțin...*

A.C.: Da, dar pe de altă parte nici numărul coregrafilor din România și al producțiilor de dans nu este foarte mare, ca în alte țări unde concurența este mult mai acerbă, unde pentru a-ți prezenta un spectacol trebuie să aplici peste tot. La noi încă, de bine de rău, dacă ai o piesă și lumea te vede interesat și motivat, reușești până la urmă să o prezinți, dacă e și o piesă bună, bineînțeles...

G.Ș.: *Ce experiență trebuie să aibă aplicații la festival?*

A.C.: Spre deosebire de 2005, anul acesta am cerut ca aplicații să fie coregrafi cu cel puțin trei ani de experiență, pe de o parte pentru că între timp Centrul Național al Dansului, prin concursurile de proiecte, a preluat o parte din responsabilitatea sprijinirii afirmării tinerilor coregrafi români, pe de altă parte pentru că ne-am dorit să ridicăm nivelul spectacolelor prezentate. Ne propunem să promovăm tinerii coregrafi români într-un context internațional, să oferim publicului spectacole diverse, creații originale.

G.Ș.: *Din punctul tău de vedere, ca director artistic al Festivalului, ce a fost bine și ce a fost rău? Ce te-a mulțumit și ce aspecte nu au funcționat și constituie o lecție pentru viitor?*

A.C.: Cel mai mult m-a bucurat faptul că în toate serile Festivalului sălile de spectacol au fost pline, ceea ce e un semn bun și reprezintă motivația cea mai mare pentru a merge mai departe. Apoi, a fost important faptul că am reușit să aducem spectacole foarte bune la București, că am putut organiza un *workshop* și o masă rotundă care s-au bucurat de participare consistentă... La finele Festivalului am realizat că există diferențe destul de mari între spectacolele tinerilor coregrafi români și spectacolele invitate. Am încercat să promovăm tinerii coregrafi români alături de coregrafi deja consacrați, fapt ce poate dezavantaja ușor tinerii coregrafi selectați... Pentru noi a fost o lecție, iar pe viitor vom face o diferență mai clară pentru public și critici între artiștii invitați și artiștii selectați. La finele fiecărei ediții, analizăm poziția noastră față de comunitatea dansului și public, realizăm un raport intern foarte important pentru ediția următoare.

G.Ș.: *Care ar fi dorința ta cea mai importantă în momentul actual?*

A.C.: Să dorm (râde)...

G.Ș.: *Ai fost cam nomadă anul acesta cu proiectul „Migrant Body“, ai avea nevoie de odihnă... Și după ce te trezești?*

A.C.: Să o iau de la capăt... Eu am o dorință, dar cred că ea nu se poate realiza mai devreme de 10 ani: să avem mai multe școli de dans, să avem cel puțin încă o universitate unde să poată fi studiată arta coregrafică, să avem cel puțin 20 de dansatori foarte buni și să avem în continuare public numeros... Și mi-aș mai dori să avem atâtea spectacole bune pe care să le putem prezenta publicului, încât să ne fie foarte greu să alegem...